

Pentti Isotalo voitti seitsemän Ilves-mestaruutta

jatkoa etusivulta
Leena Tulivirta

Kämmenniemeläisen **Jyrki Isotalon** paidan selässä ei mainoksia ollut. Siellä luki Isotalo. Jyrkin isä, Pentti Isotalo, Suomen jääkiekkoileijona numero 8, on yksi Ilveksen kolmesta eniten mestaruuksia voittaneesta pelaajasta: hän pelasi Ilveksen riveissä 1942–1959 ja Ilves-mestaruuksia kertyi sinä aikana seitsemän.

– Isä ei päässyt tänne, mutta vien kuvan katsottavaksi, kertoi Jyrki Isotalo asettuaan kameran eteen Kanada-maljan kupeeseen.

– Olemme Ilveksen miehiä sukupolvesta toiseen.

Suomen jääkiekkomuseon hallituksen puheenjohtajan **Kimmo Leinosen** juhlaan tuoma Kanada-malja olikin varmasti yksi illan kuva- ja muistimateriaaleista. Se on 17 kiloinen järkäle ja arvokain suomalainen urheilussa kiertävä palkinto. Pokaalin

Jyrki Isotalon isän, Pentti Isotalon, 15-vuotisen peliuran aikana Ilves sai Kanada-maljan seitsemän kertaa.

ovat Suomen jääkiekkoliitolle 1950 lahjoittaneet kanadan-suomalaiset, ja se ojennetaan

vuosittain Suomen mestaruuden voittaneelle joukkueelle. Palkintoseremonian jälkeen

aito malja palaa asuinpaikkaansa Jääkiekkomuseoon ja voittajajoukkue saa palkinto-

”

Olemme Ilveksen miehiä sukupolvesta toiseen.

kaappiinsa hopeisen kopion. – Tämä on takuulla aito. Sen saa ottaa syliin kuvauksen ajaksi, lupasi Leinonen.

Puolustajana pelanneen kapteenin lisäksi voittoisasta Ilves-joukkueesta mukana olivat keskushyökkääjät Raimo Helminen ja Jarmo Tuomola. Sen sijaan viimeisten sarjaotteluiden sankariksi nousut, nykyään Teiskossa asuva Risto Jalo oli matkoilla, joten hänelle ei yleisö päässyt hurraamaan kuin ratkaisevaa finaaliälyä nauhalta katsellessaan.

Kämmenniemeläinen Tuire Sirén-Lehtinen selaili ennen ottelutallenteen alkamista 30-vuotiasta vihkosta, jossa on kuvia joukkueista ja pelaajista sekä tietoja sarjapeleistä.

– En ole juuri jääkiekkootteluita käynyt seuraamassa, mutta jostain syystä olin Turun Kupittaan nimenomaan tässä Ilveksen voittopelissä. Ohjelmakin näyttää säilyneen nämä kymmenet vuodet.

Kääniemessä asuva **Päivi Hyvönen-Kanerva** kertoi tullessaan Kessan nostalgiseen tapahtumaan, koska puoliso Jan Kanerva on Ilveksen kannattaja. Ja tietysti myös siksi, että Risto Jalon ratkaisumalli on yksi jääkiekkohistorian sykkähdyttävimmistä hetkistä.

– Olen sen verran nuori, etten sitä muista. Olen itse Tapparannan kannattaja, mutta se ei Ilveksen juhlimista haittaa – pääasia kuitenkin on, että tamperelaiset pärjäävät.

Juhlita vaihtelua arkeen

Hirvenniemi
Ullamaija Kivikuru

Elämä Aitoniemessä ja Hirvenniemessä oli sotavuosiin saakka totista työntekoa ja vahvoja rutiineita. Lehmät piti lypsää, piti tuoda karjalhehinää ja sisälle vettä ja polttopuita. Ruuan valmistus vei aikaa, kun kaikki tehtiin alusta lähtien. Tervetulleita poikkeamia yksitoikkoiseen elämään toivat juhlapäivät ja perinteiset ilottelut.

Vuosisadan alussa ruvettiin viettämään juhannusjuhlaa, ensin Laalahden Tilssarinniemessä ja 1920-luvun

”

Nurmin nuppurat, Sorilan tappurat, Hiiirviniemen pitkät pellavat!

lopulta lähtien Junkkarin Nupinnokassa. Suojeluskunta-aktiivi Lauri Junkkari siirretti juhlat omille maille, jotta saatiin varoja suojeluskuntatalon rakentamiseksi. Kaupungistakin tuli joka vuosi laivalasteittain juhannuksen viettäjiä Nupinnokkaan. Luonnollisesti myös paikkakunnan kesäasukkaat olivat mukana.

Hirvenniemen lapset hypäsivät pääsiäisen aikaan lautta Lampun karjapihassa. Yleensä Oskari-isäntä laittoi lankun paikalleen hyvissä ajoin ennen pyhiä. Kerran hän unohti, mutta paine oli niin kova, että hänen täytyi lähteä kiirastorstaina Junkkarille sahaamaan sopiva lauta. Sitten taas hyppy luis-

Hirvenniemen nuorten keinumoisia siirrettiin Pahastasuosta Kiikkisen pellon laitaan. Paikka ristittiin Keinumoisiksi. Lähtö tuli sieltäkin, kun vanhempi väki häiriintyi meltelistä.

Nuorilla oli vähän väliä sanaharkkaa kylän vanhemman polven kanssa, kun kokoontumisista syntyi ääntä.

ti, mutta jumalisen naisväen keskuudessa syntyi suukopua kiirastorstain häpäisystä.

Laskiainen oli toinen toistuva lasten ja nuorten juhla. Peffamäkeä laskettaessa kiljuttiin kurkku suorana ”Nurmin nuppurat, Sorilan tappurat, Hiiirviniemen pitkät pellavat!” Laskiaiseen liittyi vanhoina aikoina monenlaisia uskomuksia, taikojia ja tapoja, jotka koskivat nimenomaan naisten töitä. Näistä katolisen ajan perua olevista karnevaalimuodoista on jäänyt jäljelle mäenlasku.

Vähän isommilla olivat vaateliaammat huvit. Hirvenniemen Pahansuon Rääsynkalliolle pystytettiin keinu 1920-luvulla. Keinumäellä mekastettiin niin kovasti, että pappilassa hermostuttiin. Muutaman vuoden päästä keinu siirrettiin isännän luvalla Kiikkisen pellon laitaan. Paikka ristittiin Keinumoisiksi. Se oli tasainen paikka, tai se kului tasaiseksi: ”Ohan se ihan silleekskin käynyt, se kal-

lio, siitä vehtaamisesta”, muis-teli kahdeksankymppinen Kalle Kankaanpää 1960-luvulla. Keinumoisistakin tuli lähtö 1930-luvulla, kun kylän ärsyntyneet vanhempi väki

”

Talkootansseja vietettiin joka talossa, kun ruis oli saatu poikki.

vaati Kiikkisen isäntää poistamaan hurjimukset – pojat näet menivät keinulla ympäröi, ja joskus tuli onnettomuuksia.

Talkootansseja vietettiin joka talossa, kun ruis oli saatu poikki. Perinne ulottui Hirvenniemessä ja Aitoniemessä 1950-luvulle saakka. Riihi siivottiin yhteisvoimin, kutsuttiin haitaristi, ja tanssi jatkui

Märässä metsässä tuoksuivat havupuut

Terälahti
Leena Tulivirta

Tampereen ainoa luontokoulu, Terälähdessä sijaitseva Korento valmistautui avoimien ovien päivään ja maailman suurimpaan, WWF:n Earth Hour -ilmastotapahtumaan syyttämällä lähimetsässä sijaitsevalle laavulle kyntilälyhdyt. Nuotio roihusi hienosti ja luontokoulun varhaiskasvatusryhmistä vastaava Anne Viitalaakso paistoi sen päällä lätyjä ja keitteli nuotiopannukahvia. Taivaalta rätki räntää, mutta se ei luontoihmistä haitannut.

- Lyhdyt näkyvät paremmin kuin auringossa ja sateella havumetsän tuoksu tuntuu joka puolella.

Terälähteen osayleiskaavaehdotuksessa alue on merkitty opetusmetsäksi, ja sellaiseksi se on vanhoine puineen ja sienimaastoineen omiaan: lajisto on monimuotoinen ja rikas.

- Olemme tyytyväisiä, jos

ehdotus menee läpi, Viitalaakso sanoi.

- Olemme lasten kanssa nähneet täällä muun muassa varpuspöllön, liito-oravan jätöksiä ja ilveksen jäljet. Viimeksi havaitsimme kevään ensimmäisen telkän ja sepelkyyhkyn. Puukiipijä ja hippäinen ovat alkaneet laulaa ja käpyttäkkin on jo tehnyt kolonsa puuhun.

Korenon sisätiloissa koululaisryhmistä vastaava Jenni Skaffari asetteli uutta opetusmateriaalia tutustumista varten esille.

- Yläkoululaisille on uusi ohjelma, jossa muun muassa demonstroidaan öljyonnettomuus. Siihen kuuluu pesuvaiteja, sahanpuruja ja puomeja - tankkerin oppilaat saavat tehdä itse, Skaffari esitteli.

- Tämä on *Amazing Race* -tyyppinen tehtävä, jossa erilaisille asioille etsitään oikeat ratkaisut.

Luontokoululla käy ryhmiä joka päivä: varhaiskas-

vatus- ja koululaisryhmiä on lukuvuoden aikana opastettu ympäristöasioihin yhteensä lähemmäs kolme sataa, aikuisryhmiä on paikalla poi-

kennut puolenkymmentä ja kouluun tutustuvien opiskelijoiden ja kurssilaisten määrä liikkuu sadoissa.

Eliasta ja Oskaria ei sade haitannut avoimien ovien päivässä. Laavulla oli tarjolla makkaraa, kahvia, lätyjä ja mehua sekä paljon katsottavaa ja tutkittavaa. Kuva: Jenni Skaffari.

Perinteinen
PÄÄSIÄIS-
KOKKO

sytytetään
Keson kylätalolla
os. Aitoniementie 406
la 4.4.2015 klo 18.00
Tapahtumassa ilmainen kahvi-/tee- tai mehutarjoilu
Buffetista voi ostaa pullaa ja grillimakkaraa.
Tervetuloa!

• Talkkaripalvelut
• Koivu- ja sekaklapit toimitettuna (myös asiakkaan omasta puusta)
• Kysy myös luomutilatuotteita
Simo Savolainen p. 040 5600433

RAKENTAVASTI ROHKEA

SAULI AHVENJÄRVI

kansanedustaja
tekniikan tohtori
KD:n 1. varapuheenjohtaja

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITTIKKA.

Eritahtinen elämänmuutos

1900-luvun alkuvuosikymmenillä erot maaseudun ja kaupungin elämänmuodoissa olivat selkeitä, myös nuorten huvituksissa. Maalla vapaa-aika rytmittyi työajan sisään, kaupungissa taas työ ja vapaa-aika olivat erillään. Eri sosiaaliryhmät olivat kaupungissa enemmän tekemisissä toistensa kanssa. Järjestötoimintaa toki oli molemmissa elämänmuodoissa: 1880-luvulla lähtivät liikkeelle niin ensimmäiset nuorisoseurat kuin työväenyhdistyksetkin.

Vuosisadan vaihteessa alkoi ilmestyä nuorten omia lehtiä, joissa nuoret yhtäältä kuvailivat omaa arkeaan, toisaalta enemmän tai vähemmän peitetysti etsivät

omaa sukupuolisuuttaan, josta ei muutoin julkisesti sopinut puhua.

Maailmalla 1920-lukua on usein kuvattu epätodellisenä vuosikymmenenä, eräänlaisena onnellisuuskuplana. Pako todellisuudesta houkutteli ensimmäisen maailmansodan ankeuden jälkeen, ja Suomessa takana oli myös katkera sisällissota.

Todellisuuspakoon tarjosivat aineksia niin kirjallisuus, musiikki kuin elokuvakin.

Suomi pääsi myös ulkomaisen viihteen makuun. Äänilevy yleistyi varhemin kuin Euroopan suurissa maissa. *Setä Tuomontupa*, Tarzan, Kippari-Kalle

ja Tintti tarjosivat vaihtoehtoja kotimaiselle kirjallisuudelle, niin Kiannon *Ryysyrannan Joosepille* kuin Waltarin *Suurelle illusioonille*. 1930-luvulla korkeakulttuuri kallistui Saksan suuntaan, mutta amerikkalainen viihde vahvisti asemiaan.

Viikoittain ilmestyvä aikakauslehti syntyi tuolloin, Suomen Kuvalehti ja Kotiliesi kärjessä. Sanomaja aikakauslehtiä tilattiin runsaasti maaseudullekin. Lehdillä oli lukijoita tuntuvasti enemmän kuin tilaajia, ja sanomalehdillä oli uusiokäyttöäkin. Vanhojen rakennusten korjaajat tietävät, että talojen eristeistä löytyy säännöllisesti sanomalehtiä...

Uutiset välittyivät entistä nopeammin, sillä 1930-luvulla radiosta tuli tärkein viestintäväline kaikissa teollisuusmaissa. Suomessa radiotoiminta alkoi jo 1920-luvun lopulla. Tampereella lähti liikkeelle maan ensimmäinen julkinen radiokokeilu jo vuonna 1920, ja säännölliset radiolähetykset alkoivat Tampereen Puhelinosuuskunnan talon ullakolta 1.11.1923.

1930-luvulla radio yleistyi nopeasti. Syntyi Suomen Yleisradio. Ohjelmisto oli arvokasta, etupäässä sinfoniaa, saarnoita ja esitelmiä. Ensimmäinen pelkästään kevyttä musiikkia soittava radio-ohjelma Sävelradio aloitti 1963.

aamuyöhön saakka. Mukana oli myös kesäasukkaita.

Ilopidon aihetta ja harrastuksen arjen katkaisua voitiin löytää muutoinkin: esimerkiksi 1910-luvulla tuolloinen "tuomaritalo" Kiikkinen voitti pitäjien väliset karjanhoitokilpailut, ja voiton kunniaksi isäntä Rolf Brakel järjesti juhlat, joissa myös tanssittiin. Isäntäkin tanssitti innolla navettatyttöjään, joiden vastuulla talon 40-päinen karja oli. Yksi näistä oli hirvenniemeläinen Edla Leppänen, joka muisteli vielä 1970-luvulla, miten komeat olivat Kiikkisen voitonjuhlat.

Joitakin juhla syntyi spontaanistikin. Joskus 1920-luvun lopulla vietettiin Hirvenniemen "Klasilankylässä" ikimuistoisia Hannan-päiviä Mäkiselällä. Niistä puhuttiin pitkään hiljaisessa maalaiskylässä.

Mökin emäntä Johanna Mäkinen oli kutsunut nimipäivänsä kunniaksi kotiinsa

kylän nuorisoa. Juotiin kahvia ja mehua, ja pantiin jalalla koreasti. Juhlakalun tytär Toini soitti mandoliinilla polkat ja jenkat, ja mökki täräsi tanssin tahtiin.

Puolen yön aikaan ulkoa rupesi kuulumaan haitarin ja viulun voimalla "Muisoja Pohjolasta"! Johannan veli Kalle oli järjestänyt yllätyksen tuomalla veneellä kaksi ammattisoittajaa Tampereelta. Tanssi jatkui niin pitkään, että piijat joutuivat menemään samoilla silmillä aamulypsylle.

Hirvenniemeläinen Kerttu Vuorinen (Katajasuo) lähti viisitakesäisenä Klingendahlille töihin. Päivälle tuli pituutta, kun ensi käveli Kivitokeeseen, souti naapureiden kanssa Rauhaniemeen ja käveli sitten kaupungin halki "Linkulle". Lauantaina nuoret käväisivät töiden jälkeen saunassa ja kiirehtivät tanssimaan Nurmin työväentalolle tai Kämmentiemeen -kävelymatkaa tuli työpäivän päälle toistakymmentä kilometriä suuntaansa.

Tämä on seitsemäs osa Aitoniemen ja Hirviniemen historiaa käsittelevästä sarjasta.

Kansanedustaja
Martti Mölsä

Edelleen
asialinjalla
eduskuntaan!
Nyt on keskityttävä hoitamaan oman maamme asioita!
marttimölsä.fi

Perus
Maksaja Martti Mölsän tukiyhdistys

Pelastussuunnitelma:

HANHILAHTI

Päätöksen
Tekijä

24

Keskusta
Pirkanmaa

www.timohanilahti.fi

Eduskuntavaalit 19.4.2015, ennakköäänestys 08.-14.4.

